

A tudomány napja

• Budapest (MTI)

A kutatóknak meg kell jeleniük ott, ahol a közgondolkodás formálódik – jelentette ki Glatz Ferenc, az Akadémia elnöke a november harmadikai magyar tudomány napja rendezvénysorozatát beharangozó sajtótájékoztatóján az Akadémia székházában. A magyar tudomány napja rendezvénytanácsa kétszázötven programot fogadott el az ünnepség részeként. Több mint harminc kutatóintézet nyílt napon bemutatókkal, előadásokkal készül az érdeklődők fogadására. Tucatnyi múzeum rendkívüli, ingyenes nyitvatartással várja a látogatókat, hat budapesti középiskolában tudósok tartanak előadásokat. A rendezvénysorozat november elsején tizenegy órakor a nagy-cenki Széchenyi-mauzóleumnál koszorúzással kezdődött. A november másodikai díszünnepségen számos díjat adtak át, több olyat is, amely a kutatások és a vállalkozások kapcsolatának erősödését jelzi. A tudomány napjára jelenik meg az MTA elnökének „Tudománypolitika az ezredforduló Magyarorszá-gán” című vitaindító műhelytanulmánya.

Bölcső-pályázat

• Munkatársunktól

„A civilizáció peremén” címmel a Bölcső szerkesztősége pályázatot ír ki tudományos-ismeretterjesztő szócikkek írására. A pályázat témája etnikai, vallási és egyéb kisebbségek, szubkultúrák gondolatvilágának és szerveződésének feltérképezése. A pályázat elbírálásánál előnyt élveznek a Szegeddel és Csongrád megyével foglalkozó írásművek. A pályázat terjedelme hat és tízezer karakter között mozogjon Word 6.0-s formátumban, színvonalas képanyaggal kísérve. Minden leköszölhető anyag után nyolcszáz forintot fizetnek Bölcső oldalanként, a legjobb munkákért pedig öt, négy, illetve háromezer forint jutalom jár. A pályázatok a JATE HÖK Irodán lehet leadni november 11-éig. A borítékra írjátok rá: Bölcső-pályázat!

Jó tanuló – jó sportoló

• Munkatársunktól

A JATE rekreációs és sportbizottsága az egyetem képviselőiben pályázatot hirdet a nappali tagozatos hallgatók számára a „Jó tanuló – jó sportoló” cím elnyerésére. A címre önálló hallgatói pályázattal vagy javaslat útján lehet pályázni. Tanulmányi feltétel: az előző két félév átlaga nem lehet 4.00 alatt. Sporttárgyi feltétel: kiemelkedő országos vagy nemzetközi egyéni és csapateredmények az előző tanév időszakában. Morális feltétel: példamutató emberi magatartás. A pályázatok a JATE testnevelés tanszékére kell eljuttatni november 10-éig.

Jutalom

• Munkatársunktól

Százezer forintos jutalmat ajánlott fel a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara annak a személynek, aki a karon az utóbbi időben folytatódó betöréssorozat tettesének, vagy tettesének leleplezését nyomravezető információival segíti. Jelentkezni munkaidőben a kar dékáni hivatalában lehet. Az anonimitás biztosított.

UNIVERSITAS

• EU-tanulmányok: csapdában a JATE

Nehéz elkölteni a pénzt

Hely van, bér nincs. (Fotó: Karnok Csaba)

Kapott is a JATE Phare-támogatást, meg nem is. Hiába van ugyanis többszáz ezer ECU-je az Európa Tanulmányok Központ létrehozására, ha közben egyetlen fillérje sincs az oktatók nem kevés összegű tb-járulékának kifizetésére. Így aztán pillanatnyilag késik a központ felállítása.

Azzal mindenki egyetért a József Attila Tudományegyetemen, hogy az Európa-képzésre szükség van. Azzal is egyetértenek, hogy az uniós stúdiókat az egyetemnek támogatnia, fejlesztenie kell. Abban azonban már eltérnek a vélemények, hogy az egyetem vezetése megteszi-e a lehető legtöbbet ennek érdekében. A már négy éve folyó Európa-tanulmányok speciális képzés megteremtőjének számító dr. J. Nagy László történészprofesszor szerint az egyetemi döntéshozók nem cselekszenek eléggé gyorsan. Így történhetett meg az, hogy bár az Európa Tanulmányok Központok létrehozására kiírt Phare-pályázaton tizennégy felsőoktatási intézmény közül a JATE pályázata kapta a

legjobb minősítést, mégis Pécssett, Gödöllőn vagy Veszprémben alakultak meg előbb a központok, Szegeden pedig még a mai napig sem avatták fel a létesítményt. Dr. Mészáros Rezső rektor szerint főleg az hátráltatja a gyors döntéseket, hogy egy szak vagy program akkreditálása gyakran évekig elhúzódik, mivel a Magyar Akkreditációs Bizottság rendkívül lassú. A jelenleg működő specializációhoz ugyan nincs szükség akkreditációra, de az nem is ad külön diplomát, csupán egy betélapot a főszacon szerzett oklevélbe. Az Európa-képzésben szerzett előnyét a JATE elveszítette, ha lemaradna az akkreditációs folyamatban – véli az Európa Tanulmányi Központ pályázat programfelelőse, dr. Csernus Sándor, aki szerint – annak ellenére, hogy máshol már megalakultak a központok – a JATE-n óriási előnyt jelent, hogy itt gyakorlatilag már évek óta működnek a programok, így nem az alapoktól kell indulni, hanem a már elért eredményeket továbbfejleszteni.

J. Nagy László azt is fájlatja, hogy a speciális képzés oktatásában résztvevők sem

anyagi, sem erkölcsi megbecsülést nem kapnak. A rektor ezzel kapcsolatban úgy véli: az Európa-tanulmányokban oktató tanárok az egyetem munkaköri köteleességüknek eleget téve vesznek részt a programokban. Mészáros Rezső szerint az már önmagában köszönet egy tanárnak, ha a hallgatók érdeklődnek a képzés iránt, és láthatóan kedvelik, mint ahogy az is, hogy valaki részt vehet az egyetemi modernizációs folyamatban.

Az Európa-képzésben oktató tanároknak azonban pillanatnyilag úgy tűnik, később sem tudnak fizetni, amikor majd az Európa Tanulmányi Központban különböző típusú alap- és továbbképzéseken oktatják a hallgatókat. – Az egyetem vezetése részéről tapasztalható habozásnak az lehet az egyik oka, hogy az intézménynek saját pénzéből kell fizetnie a dolgozók után a társadalombiztosítási járulékot, amely jelentősen megterheli a költségvetést, és valószínűleg az egyetem nem tudja előteremteni ezt az összeget – véli J. Nagy László.

Azt lehet tehát mondani: az intézmény kapott is támogatást, meg nem is. Hiába nyert ugyanis a JATE a Phare-pályázaton 258 ezer ECU-t, ha abból sem tb-járulékot, sem áfát, sem vámot nem fizethet. Itt alapvetően egy jogharmonizációs problémáról van szó, a magyar törvénykezés ugyanis szemben áll az Európai Unió jogrendjével. Az Európai Unió – Csernus Sándor szerint – azzal érvel, hogy nem a magyar adóhivatal kapja a támogatást, a hazai jogszabályok alapján azonban bért nem lehet kifizetni járulék nélkül. A tb-járulék viszont óriási terhet róna az egyetem költségvetésére. Vagyis pénz van, csak nehéz elkölteni. Az egyetem csapdahelyzetbe került, mert ha nem fizet az oktatóknak, akkor nem teljesíti az unióval kötött szerződést, ha viszont fizeti a béreket és a járulékokat, abban az esetben a csőd szélére juthat. A kialakult helyzetben a JATE vezetői egy olyan központi pénzügytechnikai megoldást remélnek, amely jogszerű, ugyanakkor mentesíti az egyetemet a pluszköltségektől.

Békefi Anett

Közgazdászhallgatók találkozója

Több mint ötven közgazdászhallgató érkezik külföldről és az ország más részeiből Szegedre a jövő héten, amikor itt tartják szakmai találkozójukat. Ezen lehetőség nyílik arra, hogy hosszú távú együttműködéseket, közös programokat alakítsanak ki, illetve megismerjék egymás kultúráját és szokásait.

A Közgazdászhallgatók Nemzetközi Szervezetének (AIESEC) szegedi, a JATE-n működő bizottsága a szervezethez tartozó több mint ötven külföldi és magyar diákot lát vendégül november 9. és 15. között, az Interna-

tional Week elnevezésű rendezvényen. A találkozó egyrészt alkalmat kínál arra, hogy a résztvevők megismerjék a régió nevezetességeit, az itteni kultúrát és szokásokat. A „global village” elnevezésű program során a különböző régiók képviselői kóstolót adnak saját étellekből és italaikból. Az összejövetel másrészt lehetőséget teremt hosszú távú együttműködések kialakítására, közös, két- vagy többoldali projektek szervezésére. A találkozóknak egyebek között Szabadka, Nyitra, Trieszt, Darmstadt, Zürich, Genf AIESEC-bizottságai képviselik magukat. A szegediek elsősorban a testvérvárosok-

ban, a JATE testvéregyetemein, illetve a Kárpát-medence területén működő helyi bizottságokkal szeretnének szorosabb kapcsolatot kiépíteni.

A Közgazdászhallgatók Nemzetközi Szervezetét 1948-ban alapította hét nyugat-európai ország az egymás közötti kulturális megértés céljával. A szervezetnek ma nyolcvanhét országban, több mint hétszáznyven egyetemen és főiskolán működnek helyi bizottságai, amelyek mintegy negyvenezer tagot tömörítenek. A JATE-n tavaly szeptemberben alapították meg a helyi bizottságot. Az AIESEC egyik legfontosabb programjának

célja, hogy külföldi szakmai gyakorlaton keresztül az elméleti jellegű felsőoktatási képzést kiegészítő tapasztalattal ruházza fel a diákokat. A programban résztvevők hatól hetvennyolc hétig tartózkodhatnak külföldi vállalatoknál, amelyek így olyan megfelelő fiatal, szakképzett munkaerőhöz jutnak, akik friss gondolataikkal, újszerű ötleteikkel szint vihetnek a cégek életébe. Ezenkívül a szervezet nemzeti és helyi szintű programokat is rendez. A szegedi találkozótól az itteniek azt várják, hogy azon tájékozódhatnak cserehelyekről, és így növekedhet a kiutazó diákok száma.

H. Sz.

• Beszélgetés a spanyol nagykövettel Nyelvről, Unióról

Ha megkapjuk a helyi hatóságok beleegyezését, akkor Szegeden is szeretnénk létrehozni egy spanyol kéttannyelvű gimnáziumot – nyilatkozta lapunknak Don Fernando Perpina Robert, Spanyolország magyarországi nagykövete, aki a napokban egy spanyol irodalomról szóló konferenciát nyitott meg városunkban.

• A konferencia szervezőitől tudom, hogy a nagykövet úr szereti az irodalmat. Ki a kedvenc spanyol trója? Kit lapoz fel szívesen, ha fáradt, ha szomorú?

– Nagyon nehéz egyet kiemelni, mert soknak szertem az írásait. Talán Pérez Galdós műveit szeretem a legjobban lapozgatni és olvasgatni.

• Ismer-e magyar trókat, költőket?

– Bevallom, a magyar irodalmat csak felszínesen ismerem. Céлом az, hogy a magyar szerzők műveit magyarul olvassam. A nyelvtanulásban azonban még nem állok ott, hogy ezt megtegyem. A magyar írók és költők közül Molnár Ferencet és Petőfi Sándort ismerem.

• Magyarország Európai Unió csatlakozásával kapcsolatosan néhány osztrák politikus attól retteg, hogy ha minket felvesznek az EU-ba, az egy soha nem látott migrációs hullámot vált ki. Az ezzel a véleménynyel szemben állók viszont éppen Spanyolország példáját említik, amely szerint huszonhárom évvel ezelőtt még 1,3 millió spanyol dolgozott külföldön, ma már csak 210 ezer. Ön szerint mivel tudnánk megnyugtítani a szomszédainkat?

– Nézze, amikor Spanyolország belépett az Európai Unióba, főként Franciaország és Németország félt attól, hogy majd növekszik az ott dolgozó spanyol vendégmunkások száma. Amikor beléptünk az EU-ba (1986-ban – a szerk.), Németországban háromszáz ezer spanyol vendégmunkás dolgozott. Tizenkét esztendővel később viszont már csak százezer, de az a százezer is

olyanokból állt, akik akkor már integrálódtak a német társadalomba. Kérdezheti, hogy mi történt a tizenkét év alatt. Elmondom. Spanyolországban úgy megnőtt az életszínvonal, hogy sokan el sem mentek más országba dolgozni, akik pedig korábban elmentek, idővel visszatértek, mert otthon is megtalálták a számításvásukat. Mondok egy adatot. A csatlakozás előtt a spanyol fizetése az európai átlag az 50-60 százalékát tették ki. Most az európai átlag 80 százalékánál tartunk. Véleményem szerint Magyarország szomszédainak nincs mitől félniük.

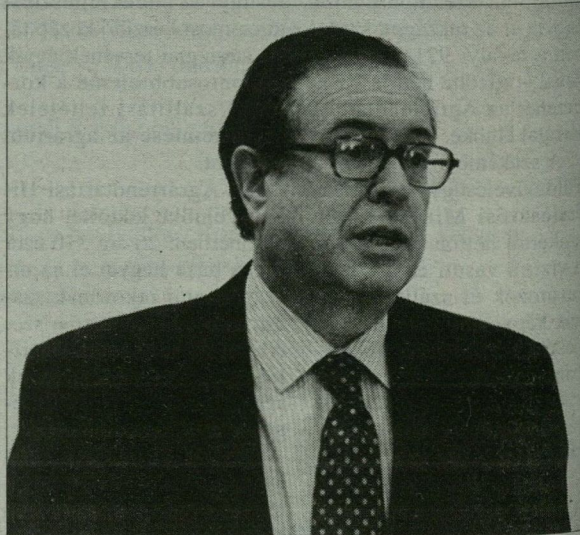
• Ha már az életszínvonalat említette, úgy tudom, hogy Andalúzia igen szegény vidék Spanyolországban. Valahol olyan, mint nálunk Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. Hogyan zárkoztatják fel Andalúziát?

– Andalúzia a múltban volt a legszegényebb tartománya Spanyolorzágnak. Most már nem az. Az Európai Unióhoz történt csatlakozás után éppen Andalúzia kapta a legtöbbet az úgynevezett strukturális alapokból – amely arra szolgál, hogy az elmaradottabb régiókat zárkóztassák fel az országhoz –, aminek következtében csodálatos módon megváltozott Spanyolország azon vidéké.

• Ma Magyarországon az angol és a német – Szegeden még a francia – a divatnyelv a fiatalok körében. Mit tesznek azért, hogy a spanyol elterjedjen Magyarországon?

– Minőségi változást hoz majd az, ha sikerül megalapítani Magyarországon a Cervantes Intézetet. Van egy másik kezdeményezésünk is: szeretnénk egy második spanyol kéttannyelvű gimnáziumot létrehozni az országban. Egy már működik Budapesten, és ha megkapjuk, s reméljük, hogy megkapjuk a szegedi hatóságok beleegyezését, akkor Szegeden is szeretnénk egy ilyet. Ugyanakkor az Oktatási Minisztériummal is tartjuk a kapcsolatot, és mindent megteszünk azért, hogy az idegennyelvoktatáson belül a spanyol megfelelő helyet kapjon.

Szabó C. Szilárd

Don Fernando Perpina Robert: A csatlakozás előtt a spanyol fizetések az európai átlag az 50-60 százalékát tették ki. Most az európai átlag 80 százalékánál tartunk. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Színházbusz

• Munkatársunktól

A József Attila Tudományegyetem kulturális irodája színházbuszt indít november 30-án, hétfőn a Vígszínház legújabb előadására. A darab Kern András és Presser Gábor „Szt. István krt. 14.” című zenés színházi estje két részben. A koreográfus Bodor Johanna és Gesler

György, a rendező Marton László. A főbb szerepekben Kern András, Balázsovits Edit, Fesztbaum Béla, Király Attila és Oberfrank Pál látható. A buszra jelentkezni a kulturális irodában lehet november 12-éig, naponta kilencetől délután négy óráig. A színházjegy és az útiköltség ára ezer forint.